

Om skogeiere og tømmer til industrien

Gro Follo

Fauske 9.1.13

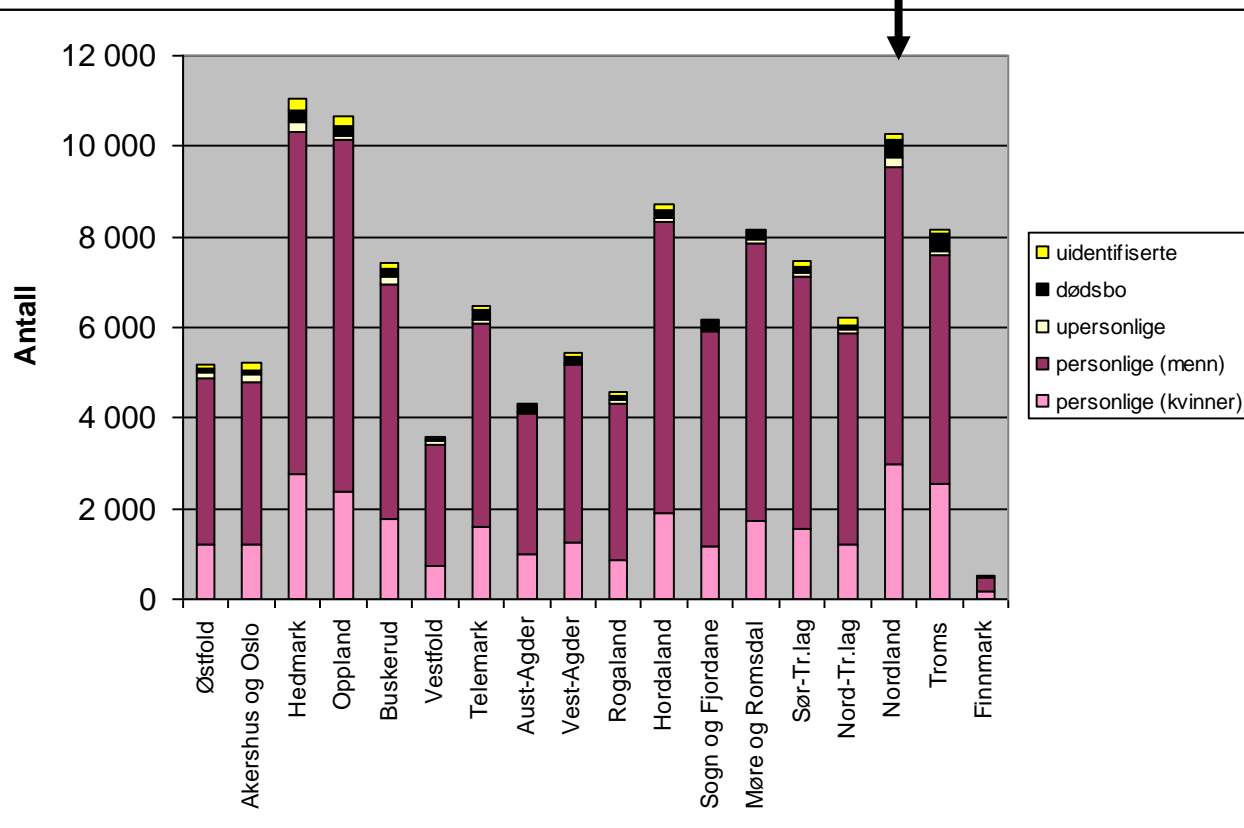


”Prisen”

En pris er ikke en pris
”Pris” betyr mye for hogst
”Pris” betyr ikke alt for hogst



Skogeiendommer i Nordland, 2008



(SSB 2010)

10 281 eiendommer:
127 uidentifisert
412 dødsbo
181 upersonlig eide
9 561 personlig eide

62% under 250 dekar
produktiv skog

Nordland – utfordrende eiendoms- og eiersituasjon



$$\begin{array}{r} 5\,160 \text{ sameiende personlige skogeiere} \\ + \text{ fordelt på } 1\,460 \text{ sameier} \\ \text{dvs. } 3,5 \text{ eiere pr. sameie} \\ \text{(Follo 2011)} \\ = \text{ ca. } 13\,000 \text{ personlige eiere} \end{array}$$

Andre forhold:

- 1 460 sameier – vanskelig beslutningsprosess?
- 412 dødsbo – beslutning i bero?
- 40% av fylkets landbrukseiendommer er ubebodd (Flemsæter m.fl. 2011)
– fravær av skogbruksaktivitet?

Hva vet Nordlands-skogeierne?

Tabell 2 Personlige skogeleres kjennskap til skogfond og tilskuddsordningene i skogbruket i prosent. I parentes angis hvor stor andel av skogarealet i utvalget disse skogelerne representerer

Svar:	Jeg har kjennskap til tilskuddsordningene for skogbruket (N = 992)	Jeg kjenner til skogfondsordningen (N = 994)
Passer ikke i det hele tatt	54 (35)	40 (24)
2	9 (7)	5 (4)
3	13 (19)	7,5 (6)
4	12 (16)	15 (16)
Passer helt	13 (23)	33 (50)

- ❖ 73% i region 6 kjenner ikke ordningene
- ❖ Skogeieres kjennskap til skogfond er lavere i region 6

(Riksrevisjonen 2012)

”Den Store Fortellingen” om skogeieren



- Beslutningstaker
- Frihet under ansvar

- Kan og vet selv
 - dvs. selvgående & selvaktiverende

skoglovgivning

næringsorganisasjoner

særskilte skogeiere

(Follo 2008)

Personlige skogeiere trenger noen som



- aktiverer dem
- kan skogbruk
- organiserer dem

Skogeiersamvirket – løsning på utfordrende eiendoms- og eiersituasjon

Landbruks- og matdepartementet viser i intervju til at når det gjelder behov for økt samarbeid mellom små skogeiere for å utløse mer hogst, har skogbruket gjennom sine organisasjoner og andelslag allerede gode samarbeidsordninger.

(Riksrevisjonen 2012:83)

(Slagsvold Vedum, spørretime 4.12.12)

Så tilbake til strukturen i skogbruket. Jeg ser også en del av de utfordringene som både Fremskrittspartiet og Høyre har tatt opp i debatten, at det er en del mindre skogeierdommer som ikke blir brukt på en effektiv og god nok måte. Men jeg synes de svartmaler litt vel mye i forhold til virkeligheten. Noen av suksesshistoriene, f.eks. i hjemfylket til Per Roar Bredvold, handler om et sterkt skogeiersamvirke som i fellesskap har funnet veldig gode løsninger og en effektiv avvirking. Ser man på avvirkingene i Hedmark, f.eks., der det også er mange små skogeierdommer, ser man at skogeiersamvirket har mye av den profesjonaliteten som representanten Flåtten og representanten Bredvold etterspør, og nettopp klarer å ha gode skogbruksplaner og å gjennomføre gode skogbruksplaner, slik at de får brukt de ressursene som skogeierdommene har.

[...]

Så er det viktig det som både Flåtten og Bredvold sier, at det er utfordringer, men jeg synes man svartmaler for mye. Vi har et samvirke og andre tiltak i skogbruket som gjør at man har kompensert for en del av de utfordringene som en liten eiendomsstruktur gir.

Skogeiersamvirket – løsning på utfordrende eiendoms- og eiersituasjon

Landbruks- og matdepartementet viser i intervju til at når det gjelder behov for økt samarbeid mellom små skogeiere for å utløse mer hogst, har skogbruket gjennom sine organisasjoner og andelslag allerede gode samarbeidsordninger.

Riksrevisjonen 2012:83

Stagsvold Vedum, spørretime 4.12.12

Så tilbake til strukturen i skogbruket. Jeg ser også en del av de utfordringene som både Fremskrittspartiet og Høyre har tatt opp i debatten, at det er en del mindre skogeierdommer som ikke blir berørt på en effektiv og god nok måte. Men jeg synes de svarer litt vel mye i forhold til virkeligheten. Noen av suksesshistoriene, f.eks. i hjemfylket til Per Roar Brødsvold, handler om et sterkt skogeiersamvirke som i fellesskap har funnet veldig gode løsninger og en effektiv avvikling. Ser man på avviklingene i Hedmark, f.eks., der det også er mange små skogeierdommer, ser man at skogeiersamvirket har mye av den profesjonaliteten som representanten Flåtten og representanten Brødsvold utterspør, og nærtopp klarer å ha gode skogbruksplaner og å gjennomføre gode skogbruksplaner, slik at de får brukt de ressursene som skogeierdommene har.

[...]
Så er det viktig det som både Flåtten og Brødsvold sier, at det er utfordringer, men jeg synes man svarer litt for mye. Vi har et samvirke og andre tiltak i skogbruket som gjør at man har kompensert for en del av de utfordringene som en liten eiendomsstruktur gir.

Tre poeng

1. Ikke løsningen på Nordlands utfordrende eiendoms- og eiersituasjon
2. Dere får lite hjelp fra sentralt politisk hold til å gjøre noe med utfordringen
3. Det offentlige skogoppsynet er ikke nevnt

Når det gjelder økt hogst,
er mye overlatt til markedet.

Det vil vel si mange av dere.

Argumentet synes å være

Øk etterspørselen



Få fatt på skogeierne



”Lirke” tømmeret fra dem



Markedets ”usynlige hånd” virker

”En synlig hånd” = Styring

- Overblikk
- Organisering
- Langsiktighet

Begrenset hvor mye styring, derfor



Tre-fire pilot-områder for hogst med

- eiendomsoverbyggende samarbeid
- forhåndsplanlegging av infrastruktur, logistikk, etc.
- landskapsplanlegging
- foryngelsesplanlegging

Begrenset hvor mye styring, derfor



Tre-fire pilot-områder for hogst med

- eiendomsoverbyggende samarbeid
- forhåndsplanlegging av infrastruktur, logistikk, etc.
- landskapsplanlegging
- foryngelsesplanlegging



Oppnå

- Tømmer til industrien
- Konkret, praktisk, med små-skala utfordringer
- ”Det skjer noe”
- Peke på dette for å vise at dere får til noe
- Det vil forene dere
- Fellesarena som alle i forumet kan enes om



Begrenset hvor mye styring, derfor



Tre-fire pilot-områder for hogst med

- eiendomsoverbyggende samarbeid
- forhåndsplanlegging av infrastruktur, logistikk, etc.
- landskapsplanlegging
- foryngelsesplanlegging

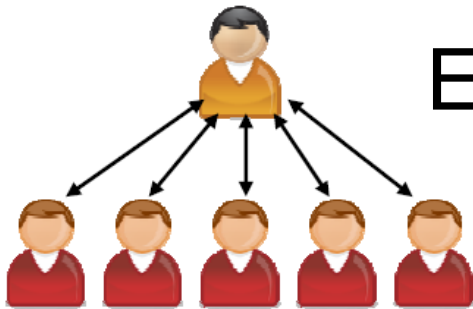
➔ Signal-områder for

- godt hogstopplegg og gode relasjoner med skogeiere
- landskapshensyn
- bruk i kommunikasjon til allmennheten

Sørg for å lykkes med pilot-områdene

- Unngå områder hvor
 - offentlig vei, etc. er flaskehals
 - ressursoversikt mangler og en må ha det for å få delt tømmerinntekten
- Besinn dere m.h.t.
 - størrelse på skogarealet
 - hva som skal til av skogsbilveier
 - antall skogeiere
 - grad av eiendomsoverbyggende samarbeid

Eiendomsoverbyggende samarbeid



Eksternt koordinert organisering av skogeierne



Samarbeid mellom skogeierne

- ikke-formaliserte
- formaliserte
 - ↗ lite
 - ↘ mye

Tømmer til industrien

– ”med viten og vilje”